Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/MMVS/BcD/046/25
Názov predmetu	Odbory a kolektívne vyjednávanie
Rozsah	2P
Počet kreditov	3
Vyučujúci	PhDr. León Richvalský, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Účasť na prednáškach je povinná. Predmet je ukončený na základe:
• Záverečnej písomnej skúšky (100%).
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):
A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

• vysvetlí základné pojmy, princípy a právne východiská kolektívneho pracovného práva a objasní postavenie odborových organizácií v pracovnoprávnych vzťahoch;
• identifikuje oprávnené subjekty kolektívneho vyjednávania, rozlišuje ich postavenie, práva a povinnosti a vysvetlí ich úlohu v procese zastupovania záujmov zamestnancov;
• charakterizuje jednotlivé fázy kolektívneho vyjednávania od predloženia návrhu kolektívnej zmluvy až po jej uzatvorenie a rozlišuje podnikové kolektívne zmluvy a kolektívne zmluvy vyššieho stupňa;
• analyzuje obsah kolektívnej zmluvy a posudzuje význam jej jednotlivých ustanovení pre úpravu pracovných a sociálnych podmienok zamestnancov;
• vyhodnocuje možnosti riešenia kolektívnych sporov a vysvetlí postup a význam konania pred sprostredkovateľom a rozhodcom;
• rozlišuje podmienky a dôsledky uplatnenia práva na štrajk a výluku a interpretuje ich postavenie v systéme kolektívnych pracovnoprávnych vzťahov;
• aplikuje zásady vecnej komunikácie, argumentácie a vyjednávania pri riešení modelových situácií súvisiacich s kolektívnym vyjednávaním a dokáže formulovať a obhajovať stanovisko jednej zo zúčastnených strán;
• dokáže pri riešení pracovných a bežných medziľudských konfliktov identifikovať rozdielne záujmy zúčastnených strán, hľadať možnosti dohody a využívať princípy kompromisu, komunikácie a konštruktívneho riešenia sporov.

Stručná osnova predmetu

1. Úvod do problematiky.
Teoretické vymedzenie odborového združovania, kolektívnych pracovnoprávnych vzťahov a kolektívneho vyjednávania, ich významu, funkcií a postavenia v systéme pracovného práva.
2. Kolektívne pracovné právo, účasť zástupcov zamestnancov v pracovnoprávnych vzťahoch a jej formy.
Charakteristika základných princípov kolektívneho pracovného práva a jednotlivých foriem zastupovania zamestnancov a ich účasti na riešení pracovnoprávnych otázok.

3. Kolektívne vyjednávanie a jeho základné črty.
Teoretické vymedzenie kolektívneho vyjednávania, jeho cieľov, princípov, funkcií a základných mechanizmov uplatňovaných vo vzťahoch medzi zamestnancami a zamestnávateľmi.
4. Komunikačné zručnosti, oprávnené subjekty kolektívneho vyjednávania.
Charakteristika subjektov oprávnených viesť kolektívne vyjednávanie a praktické uplatnenie zásad komunikácie, argumentácie, vyjednávania a formulovania stanovísk zúčastnených strán.
5. Podnikové kolektívne zmluvy, kolektívne zmluvy vyššieho stupňa.
Teoretická charakteristika jednotlivých druhov kolektívnych zmlúv, ich právneho postavenia, pôsobnosti a významu pri úprave pracovných a sociálnych podmienok zamestnancov.
6. Obsah kolektívnej zmluvy.
Analýza typických obsahových náležitostí kolektívnych zmlúv so zameraním na pracovné, mzdové, sociálne a ďalšie podmienky dohodnuté medzi zmluvnými stranami.
7. Kolektívne vyjednávanie – začatie procesu, návrh kolektívnej zmluvy.
Praktická charakteristika začatia kolektívneho vyjednávania, prípravy a predloženia návrhu kolektívnej zmluvy, formulovania požiadaviek a postupu zmluvných strán pri rokovaní.
8. Konanie pred sprostredkovateľom.
Charakteristika postavenia a úloh sprostredkovateľa pri riešení kolektívneho sporu a analýza postupu smerujúceho k dosiahnutiu dohody medzi zúčastnenými stranami.
9. Konanie pred rozhodcom.
Teoretické a procesné vymedzenie riešenia kolektívnych sporov pred rozhodcom, jeho postavenia, právomoci a významu rozhodnutia pre účastníkov kolektívneho vyjednávania.
10. Kolektívne spory, právo na štrajk a výluku.
Charakteristika kolektívnych sporov, analýza podmienok a dôsledkov uplatnenia práva na štrajk a výluku ako nástrojov riešenia konfliktov medzi zúčastnenými stranami.
11. Extenzia kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa.
Teoretické vymedzenie rozširovania záväznosti kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa, podmienok jeho uplatnenia a jeho dôsledkov na pracovnoprávne vzťahy a sociálny dialóg.
12. Vybrané otázky kolektívneho vyjednávania.
Analýza aktuálnych a špecifických problémov kolektívneho vyjednávania so zameraním na praktické uplatňovanie kolektívnych pracovnoprávnych vzťahov, sociálny dialóg a meniace sa podmienky trhu práce.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Typ predmetu (P, PV, V): PV – povinne voliteľný
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2/0 (prednáška/seminár)
Metóda štúdia: prezenčná
Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

• BARANCOVÁ, H.: Zákonník práce. Komentár, 2. vydanie, C. H. Beck, 2012.
• BARANCOVÁ, H. - SCHRONK, R.: Pracovné právo, Bratislava, Sprint dva, 2009.
• OLŠOVSKÁ, A. a kol.: Kolektívne pracovné právo s praktickými príkladmi. Bratislava 2017, Friedrich Ebert Stiftung, zastúpenie v Slovenskej republike; ISBN978–80–89149–55–1 (e - dokument online - PDF)
• ŠVEC, M.: Flexicurita pre 21. storočie – šance a riziká. Kríza pracovného práva, Bratislava, VEDA, 2012.
• ŠVEC, M. a kol.: Kolektívne pracovné právo v európskych súvislostiach, Plzeň, Aleš Čeňek, 2011.
• ŠVEC, M. a kol.: Kultúra sveta práce. Právo na štrajk. Bratislava: FES, 2013.
• ŠVEC, M. a kol.: Odborová organizácia: postavenie a pracovnoprávne nároky. Bratislava: Wolters Kluwer SR s. r. o, 2020. ISBN 9788057102366.
• TOMAN, J, ŠVEC, M., SCHUSZTEKOVÁ, S.: Zákon o kolektívnom vyjednávaní. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. Praktický komentár. ISBN 9788081684562.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský